

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 91. ANUL XV.

Telegrafu' este de done ori pe septemana: joi' si' Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu' la expeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adrestate catre expeditura. Pretulu' prenumeratiunei pentru Sabiu' este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri' straine pe anu 12 fl. v. a. anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru intea ora cu 7. cr. sirula, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu', in 1224 Novembre 1867.

Quota.

Vie'na, 15 Novembre.

Dle Redactoru! Ti-amu fostu promisu ca ti voiu scria ce-va din caletori'a mea.

Ai de! sa ti scriu ce-va despre Quota. — In trecerea mea prin Pest'a, comorai aci vr'o cate-va dile, ca sa afiu cum mai sta cu „politica cea mai inalta“, ce se fabrica aicea. Amblaiu in susu si in josu, dara pretotindenea nu audiamu alt'a, decatu: quota si iar quota. Pe strata quota, in otel'ia quota, in jurnale quota, pana si in mod'la dupa quota, — scii asi' cum era odata pre la Bucuresci cu vorb'a: R o c o c o.

Pana si brag'a rece — r o c o c o!

Intrai intr'o bolta de moda sa-mi cumperu o pelaria, si indata fui intrebatu, ca nu postescu quota-kalap? Da! sa vedu ce bizigania e aceea? Si ce sa vedi? mi se da asi' unu felu de cilindru micu cam 30% din cilindru peciovicianu, pentru ca restulu de 70% se dice ca a ramasu pe sem'a nemiloru.

Mi cumperai asi' dara unu quota-kalap — si o nimerii bine, pentruca se tine de bonu-tonu — si ca quota-kalap pe capu treci in numerulu acelor'a, ce se ocupa cu ordinea dilei in dieta, care se referese la quota. — Bietii ablegati porta quota nunumai pre capu dara si in capu, si si spargu capetele prin sectiuni de vr'o cate-va septemani numai cu Quota.

Me rogu! cum sa nu fia aceea spargere de capu, candu are cine-va de a cugeta ca sa afle petr'a intiepciunei, cu care sa scapi mai estina de cele trei miliarde si mai bine de datorie ale statulu.

Petr'a ast'a a intiepciunei, pre care nu o aflase nice Kraus, nice Bruck — nice Plener, se dice ca o a aflatu acum comissionu delegate din diet'a din Pest'a si din senatulu imperialu din Vien'a, si se numesce: Quota.

Adeca numitele delegatiuni in contielegere cu ambele ministere au convenitu intr'aceea ca la cele 150 milioane de interese anuali, ce vinu a se plati pentru cele trei miliarde tierile tinetore de corona Ungariei (Ungari'a, Croati'a, Ardealulu etc) sa contribuie o suma anuale in numerulu rotundu de 30 milioane, — iera de celelalte voru vedea ce voru face nemtii cu ele.

Dupa cum se aude diet'a Ungariei vr'e sa precizeze lucru si mai lamuritu, si se hotar'esca apriatu, ca ceste 30 milioane sa se dea pre totu anulu ca o suma aversionale, fara de a mai lua vre-o solidaritate in prinvi'a capitaleloru de datorie.

Considerandu asi' dara, ca 80 milioane interese representeaza unu capitalu de 600 milioane, Ungari'a ia asuprasi numai 1/5 dln colosulu detorieloru de statu, si cu unu imprumutu alu seu propriu — se pote limpedi cu totulu de datorie austriace.

Insa Ungari'a mai are si alta quota, si acest'a e mesur'a, in care are de a participa ea la specele asi' numite comune ale intregulu imperiu austriacu, si acest'a s'a statuitu pentru tierile tinetore de corona Ungariei cu 30% iera pentru tierile reprezentate acum in senatulu imperialu cu 70% — si acest'a proportiune se numesce proprie: quota.

Mai este si a treia — unu felu de quota — si ast'a e bugetulu internu alu Ungariei despre o parte, — iera despre alt'a bugetulu propriu numai alu tieriloru tinetore de senatulu imperiale — care bugete interne fiacare parte dualistica a imperiulu si le pote ficsa dupa cu cum tine cureru'a.

Dupa aceste premise se pote calcula a aproximative care aru fi bugetulu intregu alu Ungariei — pre anulu venitoriu:

I. Quota anuale la datorie staturu (cu agio) circa	33,000,000
II. Quota la causele comune:	
1) militi'a pe uscatu si pe apa	80,000,000
2) Trebile din afara	3,000,000
3) Trebile finantiarie centrale	1,000,000
4) Subventi'a lui Lloyd	2,000,000
5) Pensii	1,000,000

Sum'a 87,000,000

Subtrage veniturile din vamilu comune cu 11,000,000

Remane 76,000,000

Din acest'a suma vine Quota Ungariei cu 30% la: 23,000,000

III Bugetulu internu alu Ungariei:

1) Administrati'a, justiti'a, cultulu etc. (ce tineau de cancelariile Ungariei, Croatiei si Ardealulu) — cu	17,000,000
2) finantiele ungare	5,000,000
3) Esactoratalu ungare	500,000
4) Pensionele ungare	2,500,000
5) Curtea Ungariei	3,000,000

Sum'a bugetulu internu 28,000,000

Peste totu 84,000,000

Veniturile Ungari'a 80,000,000

Deficitu 4,000,000

Care se va coperi prin crutiari, prin resturi active, si prin regalarea trebiloru contributiunali, — si incatu nu aru ajunge astea — prin emiterea de hartie.

Deficitulu nemtloru — se dice — ca s'aru sui la 45 milioane.

Acum Dle Redactoru deca ti-a placutu palaria de Quota, — iern'a se apropria —, candu me voiu intorche iera prin Pest'a, voiu cumperu si o caciuca de Quota. — Alu Diale etc.

Evenimente politice.

Sabiu', 11 Novembre

Cu ocaziunea desbateri generale in senatulu imperialu asupr'a legi de delegatiuni, vorbi cancelariulu imperialu pentru delegatiuni. Elu arata ca legea acest'a e o parte a complanarei.

Desbateru generala a si trecutu. La desbateru speciala se ascepta desbateri si mai mari, intrandu deputatii in detaiurile legi.

Curventulu de troncu cu carele Napoleonu a deschisu corporele legelative in Parisu, are unu caracteru pacicu. (vedi mai la vale). Cu tote aceste nu inceta unele diuare a aduce cetitoriloru loru aminte, ca se nu se increda pre tare in asigurariile oficiale de pace, ce vinu din partea tuturor regimeloru, pentruca Napoleonu a denumitu pre Bazaine, fostu comandante in Messicu, de comandantu a unui corpu de armata ce sta aproape de marginea Prusiei. De alta parte se vorbesce si de chingarea lui Mac Mahon din Africa, pentru ca sa-i dea si lui o comanda europena. Chiaru si reformarea ministerulu o tragu unu in combinatiunile resbelice; catu se atinge de acest'a se dice ca ministerulu de esterne sa-lu ocupe iera Dronya de Lhuys. La tote acest se adauga inca si scirea de o inarmare pre tote puterile in Franci'a si de unu imprumutu nou.

Din Prusii'a asi'derea cetimu ca acest'a e inarmata pana in dinti. Zkft. repetiesce si afirma

scirea ce o amintiseramu in nrulu trecut, dela marginea boemo-silesiana.

Conferintiele pentru cestiunea Romei inca totu nu suntu sigure, pentruca precatu se afirma ca regimel' suntu invoite la o conferintia, pre atat'a se si deminte afirmarea acest'a si se dice ca numai pre langa conditiuni voru pute sa se adune.

O brosiura a aperutu nu de multu la Dentu in Parisu despre carea se facu multa vorba inca pana a nu esti de sub tipariu. Brosiura porta titulu Napoleonu III et l'Europe en 1867. Programulu autorulu pre scurtu e: 1. Aprobare libera deplina si bineplatu' a futuroru fapteloru implinite ce s'au intemplatu si se voru intempla in Germani'a cu scopu de a se organisa ea in lantru 2. Esecutare conscientiosa a conventiunei din Septembrie seu satorirea urei noue garantie, carea sa suplinesca conventiunea, 3. dezvoltare progressiva a ideiloru liberale depuse in epistol'a imperatulu dela 19 Ianuariu a. c. In fundulu programei se vede congresulu europenu, carele sa concluda desarmarea generala si carui sa i urmeze o era noua de pace.

Din Serbi'a se spune ca ministrulu Garasianin a demissionatu si in locu-i intra fostulu agentu langa Porta, Cristici. Cu acest'a in legatura se mai aude ca Serbi'a aru fi datu Portiei unu ultimatu, in carele dice, ca neimplinindu-se pretensiunile Serbiei in afacerea de pre vaporulu „Germani'a“, ea Serbi'a, va privi neimplinirea acest'a de unu casus belli.

Disolverea cameriloru din Romani'a s'a constatalu dupa cum vediaramu si din actele publicate in nrulu trecut. Astadi facemu sa urmeze motivele guvernulu pentru disolverea camerei. Unele sciri afirma, ca pana la ultim'a Decembre se va pute convocata camera cea noua si senatulu celu nou.

Diet'a Ungariei.

In siedinti'a din 18 Novembre dupa autentificarea protocolulu dela siedinti'a din urma si dupa aducerea la cunoscinti'a casei a mai multoru incurse, comunica cas'a ministerulu insarcinarea, ca pentru diu'a urmatore, ca onomastic'a Maj. Sele Imperatesei sa aduca la treptele tronulu gratularile omagiale din partea dietei.

Apoi se trece la ordinea dilei si adeca la afacerea Bösörmenyiana. Se cetescu actele respective si apoi raportulu comisiunei. Cas'a intra apoi in discussiunea meritorea, deca are sa conceda directorelui cauzeloru regale a intentu procesu lui Bösörmenyi, ca redactorelui respunditoriu a lui „Magyar Ujsag“, pentru epistol'a lui Kossuth catra alegatori' Vatiulu. La desbateru iau parte vre-o siese oratori. In fine insa se pune cestiunea la vota nominalu si voteza pentru concederea de a se da Bösörmenyi in judecata 183 si contra 88 deputati; 119 au fostu absentu. Se obtinura dela votu 7 deputati.

Inainte de inchieiare provoca presiedintele pre cele noue sectiuni ale casei a se aduna in localitatile loru spre a le face impartasiri despre legea quotei si a detorieloru statulu.

Revista diuaristica.

„Gaz. Transilv.“ luandu ansa dela deschiderea Universitati' nationale, dupa cum o numesce dens'a, dieta seu conflussu sasescu, dupa ce espuse cele intemplete la siedinti'a dintaiu, face urmatoriulu comentariu:

Deca sasii aru fi fostu fara capu politicu si deca acest'a cu tote diferentiele partitei unionistice s'aru fi aruncatu intr'o apathia, intr'o inertia, lasandu sboru certeloru de partite, ei inca n'aru fi restu cu respectarea dreptulu de a tine dieta. Si

Cuventulu de tron.

alu Imperatului Napoleon III la deschiderea corpurilor legislative din estu anu.

Domni senatori! Domni deputati!

Necesitatea de a continuá studiulu intreruptu despre legile importante m'a indemnatu a Ve conchiamá mai tempuriu decâtu de comunu. Altmintre eveneminte nóue mi sternira dorint'a a me incunjiurá cu prevederea si conlucrarea Vóstra.

De candu V'ati despartitu, o neliniscire neoterita au atinsu spiritulu publicu in Europ'a si pretotindene a restrinsu miscamentulu industriariu si comunicatiunea comerciala. Contra declaratiuneloru guvernului meu — care nu s'a schimbatu neci odata in purtarea sea pacica — s'a lasitu credint'a cumca modificatiunea in regimulu internu alu Germaniei aru fi motivu de unu conflictu. Acést'a stare de nesecuritate nu póte durá mai multu. Schimbările intemperate de ceea parte de Renu trebue se le primimu si se declarámu cumca pâna ce interesele nóstre si demnitárea nóstra nu e amenintiatá, nu ne vomu amestecá in transformatiunile intemperate prin voint'a poporatiunei.

Neliniscirea, ce s'a manifestatu, anevoia se póte splicá intr'unu tempu, candu Franci'a aretá lunei scen'a cea mai sublímá de impacatiune si de pace.

Espusetiunea universalá, la care mai toti soveranú Europei si avura loculu de intalnire, si la care convenira reprezentantú claseloru lucrátore din tóte tierile, a legatu si mai strinsu intre natiuni legaturele de fratieta.

Ea a desparutu, dar a lasatu marc'a sea pe epoc'a nóstra, cáci, déca espusetiunea, dupa-ce s'a inaltiatu cu majestate a lucitu fia numai pentru unu momentu, atunci ea a derimatu trecutulu prejudetiloru si sminteloru. Pedeele lucrului si ale inteligentiei, granitiele intre diferitele clase, urele internationali, aceste suntu cele ce espusetiunea le-a stersu in urm'a sea.

Pennurele nedisputabile ale contielegerei nu ne pótu dispensá dela imbunatatirea institutiunilor militare ale Franciei. Este detorint'a imperativa pentru guverne cá, neconsiderandu cercustantiele, se continue progresulu in tóte elementele cari compunu puterea tierii, si pentru noi e necesitate se perfectionámu organizatiunea nóstra militará, precum si armele si marin'a nóstra.

Proiectulu de lege asternutu corpuului legislativu impartí sarcin'a recutárei pre toti cetatienú. Acést'a sistema a parutu pré nerestrinsa. Transactiunele au slabitu important'a ei. De atunci amu crediutu ca trebue sa facu studie nóue despre acést'a cestiune. In adeveru nu se póte campani cu destula grigire acést'a problema grea, care atinge interese atátu de considerabile si adese atátu de o-puse.

Guvernulu meu va prepune despusetiuni nóue,

eari nu suntu decâtu simple modificatiuni ale legei din 1832, dar cari conducu la scopulu ce l'amu avutu pururea in vedere, adeca: reducerea serviciului in tempu de pace si immultirea lui in tempu de bataia.

Acestea precum si organizatiunea gardei nationale mobile, le veti esaminá sub impressiunea cugetului patrioticu cumca cu cátu noi vomu fi mai tari cu atát'a pacea va fi mai asecurata.

Acést'a pace, ce noi toti vremu s'o sustinemu, parú a fi in periculu pentru unu momentu. Agitatiunele revolutiunare, pregatite in diu'a mare, amenintiará statele papali. Fiendu ca conventiunea dela 15 Sept. n'a fostu esecutata, amu trebuitu se tramitu de nou trupele nóstre la Rom'a si se scutescu puterea santului scaunu prin respingerea revolutiunariloru.

Purtarea nóstra n'a pututu avé nemic'a din inimicitia pentru unitatea si nedependint'e Italiei, si acést'a natiune, suprinsa pentru unu momentu, n'a intardiatu a precepe periclele ce manifestatiunile acestu revolutiunare le-au pregatitu principiulu monarchicu si ordinei europene. Astadi liniscea in statele papali e mai de totu rentatorita, si noi putemu calculá terminulu curendu alu resturnárei trupeloru nóstre. Pentru noi conventiunea dela 15 Septembrie esista pâna atunci, pâna nu se va substituí de unu actu nou internationalu.

Relatiunile Italiei cátra santulu scaunu intreséza tóta Europ'a si noi amu propusu puteriloru a regulá aceste relatiuni intr'o conferint'a si astfel a preveni complicatiunile nóue.

Ne-amu ocupatu de cestiunea orientála, dela care spiretulu paciitoru alu puteriloru a luat ver ce caracteru atitatoru. Déca esistu intre ele diferentie de pareri in privint'a mijlóceloru pentru pacificatiunea Cretei, totu sum ferice a constatá ca ele suntu contielese in dóue puncte principali: sustinerea integritatei imperiului otomanu si imbunirea sortiei crestimiloru.

Deci politic'a esterna ni permite a intrebuintá tóte grigile nóstre pentru imbunatatirele interne.

Dela sesiunea DVóstra, a trei'a parte din mem. consilieloru generali s'au alesu cu dreptulu votulu universale. Aceste alegeri, indeplinite cu linisce si nedependint'a, au aretatu pretotindene bunulu spiretu alu poporatiunei. Calesoria, ce impreuna cu Imperatés'a amu intreprinsu in partea resaritená si de média-nópte a Franciei, a datu ansa la manifestatiuni de simphia ce m'au atinsu adencu. Inca odata mai multu amu potutu constatá ca nemic'a nu póte clatiná increderea ce poporulu si-a pusu in mine si aderint'a ce are cátra dinasti'a mea. Din parte-mi nisuescu neincetatu a premerge dorintieloru sea.

Gátirea cáiloru vicinale a fostu pretinse de

comitele s'aru fi trasu la grea respundere, ca pentru certe private si-aru fi curmatu incordările de a lucrá pentru respectarea drepturiloru loru constitutiunale. — Pentru castigarea dietei séu a adunárei universitátei romaniloru, ad. a congresului nationalu, fára de care nu se póte sperá neci o ingrigire de aprópe pentru starea cea dosedita a natiunei romane, dintre cei ce se tinu competenti cine ce lucra, ce a lucratu? cine a miscatu ce-va si unde? Ce resultatú s'au mijlocitu? Cei de pe drumulu activitátei, candu se voru intelni cu pasivistii, cari inaintara totusi petitiunea din 31 Dec. an. tr.? Dati sa ne intrebámu unii pe altii, pâna a nu veni tempulu tragerei la respundere a aceior'a, cari póta vin'a umilirei? Ómenii credinciosi intereseloru nationale, de-si pe cái diferite, dupa convingeri individuale, totusi lucra toti pe calea apucata din resputeri, pâna candu se intalnescu in focularulu intereseloru natiunale. — Sa ne luámu pe séma, ca responsabilitatea e tremenda inaintea judetului supremu alu viitorului natiunei! Nu nóua ci patriei, ci natiunei ne-amu nascutu, care ne cere abnegare de interese private, si lupta pentru onórea si drepturile ei. Fára de lupta nu se castiga victoria, neci morala, neci principiala. — Exempla docent. —

Precum vedemu Gazet'a atinge nisce corde fórte gingasie si petrece atingerile sea cu imputári indirecte, cari aru poté resuscitá o discussiune mai estinsa, decâtu i s'aru paré cui-va la privirea cea dintáiu.

Vomu calcá de asta data pre condeiulu nostru, indreptandu durerósele espectorári ale Gazetei in privint'a cauzei si resultateloru atinse, la factorii ce au conlucratu la acele cauze si la impregiurarea, ca cum au lucratu. Vomu aduce inainte numai unu momentu din ceea ce au atinsu Gazet'a, petitiunea din 31 Dec. an. tr., si o vomu rugá, nu cá sa ne dea séma, dara sa se cugete mai seriosu si mai cu deadinsulu asupr'a ei, si sa véda cum incupe congresulu, cum votulu din 1865, cu petitiunea lángha olalta si aceste cu situatiunea politica din anii din urma? si mai departe, ca pentru ce unulu din urdiloru petitiunei nici nu au indrasnitu a merge in deputatiunea carea o primise asprasi? Atunci credemu ca déca va mai tiné socotéla de miscarea politica in launtru si in afara va recunósce, ca a fostu unu momentu neprivighiatu candu a scapat'o condeiulu, a aruncá intrebările ei de mai susu.

In fine rugámu pre Gazet'a sa aiba bonatate a resfoi inapoi baremu numai pâna la la unu locu nrii foiei nóstre din estu anu, si sa véda cum privimu noi situatiunea si lipsele ei. Amu fostu, si suntemu, pentru gruparea si concentrarea puteriloru nóstre nationali, cáci situatiunea intréga o cere; acea situatiune, care nu au creat'o neci activistii, neci pasivistii.

FOISIÓRA.

Ortografia romana.

Fóia Societátei din Bucovin'a publica mai pre larga sub titlu'a „Societatea académica romana a afacerile acestei académii din sesiunea trecuta. La tempulu seu dedurámu si noi publiculu nostru unele escripte dupa alte diuarie. Acuma scótemu si dupa fóia Societátei din Becovina'a unu pasagiu privitoriu la desbaterea despre ortografi'a, carele ni se pare destulu de interesantu spre alu reproduce si noi:

„... Dupa-ce s'au aprobatu aceste statute de cátra M. Sea, Domnitorulu Romaniei, grija cea d'antáiu a Societátei académice romane a fostu, cá sa se constituésca definitivu in intielesulu articolului XV. si XX. Ea si-a alesu asiá dara de presiedinte pre D. Eliade Radulescu, de v.-presiedinte pre D. T. Cipariu, de secretaru pre dlu A. T. Laurianu, si de cei doi membri ai delegatiunei académice pre DD. V. A. Urechia si I. Macsimu. Urári entusiastice au salutatu pre primii functionari ai primei Societáti académice române, ear ei au respunsu la acestea prin serutári fratiesci.

„Cea mai interesanta parte in lucrările societátei académice romane, totu odata si cea mai insemnata si mai companitórié au fostu desbaterile pentru staverirea ortografiei limbei romane. Comissiu-neá, insarcinata cu elaborarea unei promgrame pentru regularea desbateriloru in acést'a privint'a, n'a

pututu veni la neci unu resultatú definitivu din causa divergentiei punturiloru de vedere, din carele plecá fia-care membru. D. G. Munteanu, intr'unu tratatu ortograficu anumea, si espune principiile sea, in fientia fonetice, dar in aplecarea loru se abatea in mai multe priviri dela ele, si cereá, cá desbaterile sa decurga pe basea tratatului domniei sale.

„D. I. Maximu insa dícea, ca inainte de tóte sa se intieléga comissiu-neá asupr'a unui principiu bine definitu, si desbaterile sa aiba de scopu numai aplecarea lui logica la casuri speciale. Cá atare principiu propuse dlu Macsimu: „Fia-care cuventu sa se scrie in acea forma, care este mai aprópe de classicitate fára respectu la pronuntia lui din diu'a de astadi“. D. I. Sbir'a din contra sustinea cá principiu conducatoriu: „cá fia-care cuventu sa se scrie astfelu, dupa cum se rostesce elu mai bine in diu'a de astadi, fára privire la forma séu rostirea lui antica;“ deci mai nainte de tóte s'aru cadé sa se decida, din câte sunete simple se compune limba romana si apoi pentru fia-care din aceste sunete sa se adópte câte o singura litera pentru infatisiarea lui la scriere; cu alte cuvinte, sa se compuna mai antáiu alfabetulu intregu alu limbei romanesei, ear statorirea pronuntiaei clasice séu bune la unele cuvinte, unde este diferentia, se va regulá prin gramatica si dictionariu.

„Urmandu desbaterile in comissiu-neá totu pe acestu teremu si neputendu-se unii membrii intre sine macaru in majoritate, adusera acést'a cestiune ina-

intea intregi societáti in siedintie plenarie, cá societatea insasi se hotarasca principiulu, dupa carele sa se indrepteze apoi comissiu-neá.

„In dóue siedintie plenarie de câte 3, 4 ore s'a discutatu numai asupr'a principiiloru, dupa carele aru fi sa se diréga ortografi'a limbei romane, ori numai dupa celu curatu etimologicu, ori numai dupa celu curatu foneticu, ori dupa combinarea amenduror'a. Toti membri au vorbitu de mai multe ori in acést'a cestiune; fia-care cautá sa aduca argumente cáta mai convingátore pentru parerea, ce o aperá. Discursurile au fostu fórte interesante si pecata numai ca nu s'au stenografatu pentru luminarea si orientarea publicului celui mare.

„Cei ce aperau principiulu etimologicu in scriere argumentau cam astfelu: Natur'a limbei române este latina si fundamentulu limbei române este limb'a latina; deci dara in scriere sa ne tinemu strinsu de etimologismu; limb'a latina sa ne fia criteriulu, dupa care sa alegemu cutare séu cutare pronuntiare cá cea mai buna. Cu etimologismulu sa mergemu, pâna unde i-lu putemu urmari in limb'a latina si in cele-lalte dialecte romanice, cáci o limba, dupa inflorirea sea, da indareptu si se corumpe, dupa cum s'a intemplatu cu limb'a romána. In trens'a suntu forme bune de cuvinte si forme rele; noi sa le ajustámu, sa alegemu pré cele mai bune si sa formámu o limba dupa principiulu etimologicu, si apoi fia-care vorbéscu-si si idiotismi sei, déca nu va voi sa vorbéscu limb'a scrisa. Sa ceremu insa dela ómenii culti, sa scria cuvintele, cum suntu mai aprópe de classicitate, cá sa nu se pérda afinitátile cu cele-lalte limbi surori; nu este de nea-

Principatele române unite.

Consiliul ministrilor, jurnalul.

Sedința din 31 Octombrie 1867.

Corpurile legiuitoare actuale au fost alese a doua oară după intronarea dinastiei în România și după votarea unei constituțiuni. Națiunea n'ar fi avutese timp nici a-si da seama de condițiunile ce-i facea noul seu pactu fundamental, nici a cunoște pre deplin căile pre cari voi să o conducă suveranul cărui ea i incredințase destinațiunile. Nedomirirea ce domnea în spiritele tuturor, putu, dară să fie a deșea exploatată de interesele și de pasiunile personale, cari se desfășurau și cu mai multa înlesnire din cauză a legii electorale. Această lege fusese votată în pripă; foarte multe din articulele ei, redactate într-unu modu nelămurit, dau loc la o multime de interpretări și nici instrucțiuni precise nu asiediasera o procedură identică pentru operațiunile electorale. Verificarea titlurilor a arătat că, nu numai în diferite județii, dară încă în diferite colegiuri ale aceluiași județiu, legea a fostu întielesă și aplicată în deosebite moduri. Adunările au trebuit să treacă preste o multime de violări și contradicțiuni ce se produsera în alegeri; căci de aru fi procesu altu-fel, după însuși declararea mai multor reprezentanți, mare parte din alegeri aru fi fostu anulate și corpurile legiuitoare nu s'aru fi pututu constitui.

Odata constituită în asemenea condițiuni, cându a trebuit să procedă la cele dintăiu lucrări, s'au manifestatu și mai netedu consecințele confuziunii în care se făcua alegerile;

Camera împartită în trei fracțiuni, din cari nici un'a nu formă o majoritate, eră prin această chiaru, redusă la unu felu de neputință. Ministrulu de atunci negasindu o majoritate, care se u sa-lu respinga îndată și sa-lu puna astfel în pozițiune de a alege otărirea constituțională ce avea să ié, se u sa-lu sustina și sa-i dea concursulu activu și leale de care unu guvern aru avea nevoie spre a putea merge, s'a amacinat mai multu timp în discuțiuni fără rezultatu. De aci a decursu pentru afacerile publice o deplină paralisia. Desbaterile bugetare n'au început decătu în Ianuaru, fără că tempulu trecut dela 15 Novembrie, cându se deschisese camera, se fi fostu întrebuințatu la unu studiu seriosu alu bugetulu. Consecința a fostu numeroșele defecte ale acestui bugetu, care trebuie să reguleze finanțele țerei și care le-a lasat totu în confuziunea de mai înainte. Legile de cari avea nevoie țera n'au fură nici macaru luate în desbateri și chiaru cele două, trei, ce se votara, se resimtu de fragmentările și neînțelegerile în cari se află puterea legiuitoare.

Abia pre la sfârșitul lui Februaru se formă o majoritate pentru a cere retragerea ministeriulu. Mari'a Sea Domnitoriulu, pusu în pozițiune de a

usua a prerogativele Sele constituționale, se otări a chema la putere ministri din acea majoritate, cu speranța că paralisia va încetă și că lucrările nu se voru mai întârzi. Insa abia, se formă noulu ministeriu, și se vediu că majoritatea din care esise nu eră decătu efemeră. Camera rămase împartită totu în cele trei fracțiuni de fortie mai egali, cari nu se puteau întielege, din care cauza se facea anevoioșă funcționarea mecanismulu constituțional. Astfelu sesiunea se închise fără a fi datu mari rezultate. În intervalele sesiunilor se manifestara din partea unor deputati și senatori tendințe cari atrăseră asupra-le desaprobară formale a alegătorilor lor și protestări din mai multe părți ale țerei.

Dupa asemenea precedente, guvernulu Mariei Sele nu s'a miratu nici decum vedindu că chiaru dela deschiderea sesiunii actuale, camera, în locu de a se ocupa cu interesele urginti și vitali pentru cari eră chemată estraordinaru, nu a coștat decătu a hărțui pre ministeriu, aratandu astfel, dela începutu că suntemu într'o situațiune imposibilă. Unulu din deputati, într'o interpellare adresată, astăzi, guvernulu, a definitu această situațiune dîcendu că si ministeriulu și camera se afla într'o pozițiune falsă unulu în fatia altuia și că nu este cu putința a mai merge astfel. Prin această interpellare nu numai s'a pusu cestiunea ministeriale, dară, încă s'a negatu chiaru prerogativă constituțională a tronulu de a-si alege consiliarii, precu și aceea de a chema națiunea să se pronuncie între consiliarii tronulu și corpurile legiuitoare, și, ce este mai gravu, s'a pusu în cestiune în fatia țerei și a Europei, unirea basă statulu român. Ministeriulu Mariei Sele a cerutu dela adunare să se pronuncie îndată, camera insa, în locu de a lua o hotărare netedă și directă, conformu datinelor constituționale, a trecut la ordinea zilei, apoi procedandu la votare pentru numirea comisiunii ce avea a cercetă și a se pronunția asupra propunerilor guvernulu, a datu încă odată adesiunea se la acele atacuri, alegendu pre însuși interpellatoarele și pre aceia ce cu densulu se arătasera mai ostili.

Decă guvernulu aru avea speranța că această camera aru putea formă în fine o majoritate basată pre principii, prin urmare stabile, elu nu aru existat nici unu minutu de a se retrage și de a da loculu ministeriulu acelei majorități. Din cele petrecute până acum, insa, s'a pututu vedea că ori ce ministeriu n'aru formă n'aru avea nici o durată, și că sesiunea actuală a adunării, de s'aru prelungi, s'aru producea nici unu rezultatu pozitiv, ci s'aru perde numai unu tempu pretiosu în desbateri fără folos și în smacănări cari aru face pre țera să se îndoieșă țerasi de salutarile efecte ale regimulu constituțional.

Cătu pentru senatu, țera a vedutu, încă din sesiunea trecută spiritulu de care este animatu,

clasele agricole a căroră reprezentanți sunteți. A suplini această necesitate a fostu pentru noi unu act de dreptate, a-si dice mai ca de multiamita O cercetare detaliată pregătesce deslegarea respectiva. Dloru Vostre va fi lesne, în contielegere cu guvernulu meu, să asigurați rezultatulu acestor mari mesuri.

Situațiunea fără îndoieșă nu e cu totul liberă de anumite greutăți. Miscamentulu industriar și comercialu a scădiutu. Reulu acestu e generalu în Europă. Elu se nasce mare parte din temerile ca va încetă bun'a contielegere între puteri. Racolțu n'a fostu bun, scumpetea eră neînconșurabilă, dară comerciulu liberu singuru pôte asigura proviziunare și complană pretiurile.

De-si aceste cauze diferite împedea venitele de a ajunge deplinu preliminariele bugetulu, nu se voru schimbă rubricile legii finantiale, și ne e permis a prevedé tempulu în care usurările de contribuțiune se voru lua în considerațiune.

Acastă sesiune va trebui să se ocupă mai vertosu de examinarea legilor pentru cari amu luat inițiativă în Ianuaru trecut. Tempulu decursu de atunci nu mi-a schimbatu convingerea despre folosulu acestor reforme. Fără îndoieșă e că exercitiulu acestor noșe libertăți presupune atitudine spiritelor și escese periculoșe, dară eu — pentru a le face aceste neputințioșe — tinu socota totu deodată și de preceperea sanatoșă a țerei, de progresulu moralei publice, de rezoluțiunea, energiă și de autoritatea regimulu.

Deci să continuăm opulu ce l'amu începutu împreună. De cinci-spre-diece ani amu avut același cuget; adică: legile noșre fundamentale sancționate de votulu poporulu să le sustinemu deasupra controverșelor și pasiunilor inimice, dară totu deodată să dezvoltăm instituțiunile noșre liberale, fără a slabi principiulu autorității.

Să nu încetăm a lăti prosperitatea prin îndeplinirea rapede a mijlocelor noșre de comunicațiune, prin îmmultirea mijlocelor de invetiamentu, justitiă prin simplificarea procedurii și o facem a funcționa cu mai puține spese, și să luăm tôte măsurile cari potu străfornă în modu favorabile sôrtea masei mari.

Decă DV. remaneti convinsi, că și mine, ca această e calea adeveratulu progresu și civilisațiune, asiă să plecăm mai departe în consonanță parerilor și conceptelor, cari sunt o garanția pretioșă pentru binele publicu.

Dvoștra ve-ti primi, speru, legile ce vi-su asternute; acelea voru contribui la mărirea și avuțiunea țerei; eu din parte-mi, fi-ti siguri despre această, voiu tine tare și la înaltime puterea regimulu ce mi s'a incredințatu, pentru că pedecile se u opusețiunea nedreptă nu voru clatină nici curagiulu meu nici credința mea în venitoriu.

perata trebuintă, că fia-care sunetu sa-si aiba literă proprie, căci și alte limbi moderne culte, precu francoseșă englezeseșă, etc. încă nu au, ba încă la unele limbi orientale lipsescu de totu vocalele. Mai toti literatii din secululu acestu au pârșesu pre calea istorică în scrierile se, adică: s'au tinutu de principiulu etimologicu, deci și noi să ne tinem de densulu, căci fără de principiulu etimologicu în scriere nu vomu ajunge la unitatea limbei. — Deci se propuse: că în scrierea limbei româneșe să se adopte principiulu curatu etimologicu și cuvintele să se scria după etimologiă lor, după cum se înfatiseșă mai aprôpe de clasicitate.

Principiulu foneticu în scriere se apără cam astfelu: Limbă romaneseșă, de-si de aceeași origine cu cele-lalte limbi romanice, este totuși limba de sine statătoare. Limba romaneseșă vomu să scriem, iera nu altu ce-va. Scrișorea trebuie să fie o copia justă a vorbirei drepte. Acestu nu va fi, decă fia-care sunetu din limba nu va fi înfatșiatu prin literă proprie. Limbă insași să ne împuna noșe ortografiă, iera nu noi să i-o impunem ei; ortografiă trebuie să fie astfelu combinată încătu perdiendu-se prin întâmplări estraordinare, și voidu altii mai pre urma să afle țerasi ortografiă limbei, să nu pôte veni la altă prin natură lucrulu decătu numai la cea mai dinainte perdută. Limbă unu poporu, că și densulu, nu stă loculu, ci se desvôlta, se deplinesce amesuratu propășirei, ce poporulu o face în sferă întieșuală; deci aceea, ce etimologistii numescu corupțiune fonetică, nu-i altă nimică decătu vietiă, desvôlțarea limbei, a în-

tieleginței poporulu, ce o vorbeșce. Acestu rezultatu alu desvôlțării limbei trebuie constatatu prin scrișore; a scrie insa cuvintele, după cum se presupune se u dovedescu, ca au fostu vorbite cu sute se u mii de ani mai înainte, aru însemnă a se opune propășirei limbei și a scrie o limbă care nu-i actuală, prin urmare neîntieșă. A scrie etimologicu și mai pre urma a caută de a si vorbi etimologicu, aru însemnă a crea o limbă nouă, o limbă a invetiților, o limbă privilegiată, nevorbită și nescrișă de multimea poporulu, ci numai de unu numeru foarte micu de filologi invetiți. Scrierea etimologică cuprinde în sine greutăți neînvingevire, împedecătorie de cultură spirițuală. Prin trense nici la unitatea limbei nu putemu ajunge, căci chiaru presupunendu, că toti aru fi în stare să scrie etimologicu într'unu felu, totuși rostirea cuvintelor scrișe va fi provincială se u locală, decă nu se va pretinde dela fia-care scriștoriu să-si rosteseșă, după cum scrie, și atunci ni-i chiaru între cei invetiți la carte nu va fi unitate în vorbirea limbei. — Deci se propuse: că fia-care sunetu din limba să fie reprezentatu prin literă se u proprie; iera unde este diferenția de pronunțiere la cuvinte, ea să se reguleze după derivarea lor amesuratu legilor propășirei limbei.

Altii diceau: să nu ne tinem exclusiv de cutare se u cutare principiu, căci avemu trebuintă de tôte; cu etimologiă insa să ne restringem numai la cerculu limbei româneșe și până la ore-care gradu și la afinitățiile ei, căci de etimologismu avemu nevoie, pentru că nu pretutindenea pronun-

ciăm bine și asiă dară clasicitatea să ne fie de normă; iera fonetismulu încă nu-lu putem delatură, pentru că este foarte greu, de a aretă prin scriere tôte nuanțele desvôlțării fonetice a unui cuvintu. Ortografiă să fie simplă, fonetică, dară să primeseșă și o parte din etimologia. În abstractu e de prișosu de a mai discută asupra principiilor, să cautăm a intră în materia insași și spre acestu scopu să alegem o comisiune nouă, careă să elaboreze unu proiectu de ortografiă după principiulu etimologicu combinatu cu celu foneticu.

Acastă propunere din urma, care cantă să împace și să uneseșă pre cele două de mai înainte, fu adoptată de toti membri afara de unulu, și în comisiunea această, căreiă i se dedură spre censurare și raportare și alte tratate ortografice, ce se prezentara societății, se alesera DD. I. Eliade Radulescu, A. T. Laurianu, I. Macșimu, I. Șbiră și I. Caragiani.

Într'astă comisiune au fostu reprezentate tôte direcțiunile arătate mai susu. Ea s'a apucatu de lucru cu mare serguintă și cu totu zelulu. În desbaterile ei insa asupra combinării principiulu etimologicu cu celu foneticu s'au ivitu disparități de socotință foarte însemnate, astfelu încătu comisiunea s'a împartitu în majoritate de patru și în minoritate de unulu. Dară și membri majorității încă n'au fostu uniți între olaltă la tôte, câte și cum s'au desfășurat în raportulu ei, și pentru aceea fia-care si-a rezervatu dreptulu pentru desbaterile speciale din sedințele plenarie, spre a-si espune acolo părerile sale contrarie la totu punctulu, unde nu se uneseșce. De raportoriulu alu majorității comisiunii a fostu alesu D. I. Macșimu....

Elu a respinsu proiectulu de stramutare a curții de cassatiune la Iasi, reclamata că o compensare morala pentru acea vechea capitala, până la facerea căilor ferate. Elu a respinsu asemenea, seu a lasatu in neloculare, mai multe alte proiecte menite a aduce imbunătățiri in condițiunile de salubritate, de prosperitate materiale a orasielor, și a ameliora lucrările lor publice. In sesiunea acést'a elu nici n'a pututu incepe lucrările se până astadi, căci nu s'a completatu inca.

Considerandu ca acést'a stare de lucruri nu numei paralizeza administratiunea, compromite justitia și finacele țierei, dara, lucru mai gravu, da lovitori creditului seu in afara și face a se pune la indoiela capacitatea natuinei de a se guverná;

Considerandu ca dupa o lupta de două-dieci de ani pentru asicurarea esistintiei și a drepturilor lor se, Romani'a a redobenditu in fine suveranitatea ei și o dinastie ale cărei legaturi cu statele cele mari europene o punu in positione de a ajunge mai curendu și mai sicuru la țări'a și marirea nationale, și ca este pusa in condițiuni de a-si dá sēma de starea sea actuale și de a putea judecă in cunoscintia de cauza intre guvernul și camera;

Consiliulu ministrilor, dara, crede de a sea datoria a consilia pre Mari'a Sea Domnitoriulu se face apelu la natiune, și astfelu subscriisii suntu de parere a propune cu respectu Mari'e Sele disolvērea corpurilor legiuitorē, in virtutea art. 95 din constitutiune și convocarea alegatorilor pentru nōuele alegeri, in marginele terminelor acolo prescise.

Acestu jurnal se va supune de cătra d. presiedinte alu consiliului ministrilor și ministru de interne la inalt'a aprobare a Mari'e Sele.

Stefanu Goleacu, D. Bratiannu, I. C. Bratiannu, G. Adrianu, D. Gusti, Gr. Arghiropolu.

Varietăți.

Cetinu in mai multe diuarie urmatōrele: Pest'a 19 Novembre. Deputatii gr. orientali ce suntu de fatia la dieta au tinutu in dilele din urma unele conferintie. Majoritatea celor de fatia, dupa cum spune Pester cor. s'au invoitu la urmatōrele punctuțiuni:

1. Metropoli'a infintiata pentru romani de confesiunea gr. or. și coordinata celei serbesci sa se inarticuleze.

2. Pre lānga pestrarea dreptului de inspectiune ce i se cuvine corōnei sa fia indreptate ambe mitropoliile de a-si regulā afacerile loru bisericesci, scolare și fundatiunale in congresele loru ce se voru tinē deosebi din tempu in tempu, de a se organiza congresele și de a administrā și conduce afacerile mai susu amintite prin organele loru proprii.

3. Ministeriulu, propunendu operatulu congresului nationalu serbescu din 1865 in afaceri bisericesci, scolare și fundatiunale spre prea inalt'a sanctiunare, sa convōce cătu mai curendu unu congresu serbescu dupa modalitatea de până acum pentru reorganizarea congresului.

4. Asemenea sa se convōce cătu mai curendu unu congresu dupa propunerea sinodului episcopescu romānu din a. 1865 pentru organizarea și desbaterē afaceriloru in punct. 2.

5. Decisiunile din § 8 art. XX din 1848 cari suntu contrarie celor de mai susu esu afara din activitate.

Adunarea rom. catoliciloru la Alb'a-Julii'a ce orā asiediatu pre 8 Decembre s'a amanatu pre dilele cele dintāiu a lunei Ianuariu din 1868.

Directiunea salineloru din Ciusiu se desfiintieza și se proiectēza crearea duoru inspectorate. Regularea salinei Sovár inca se va incepe.

„Concordi'a” afla ca Comitetele supremu din comitatulu Hunedōrei Gothardu Kun vrea sa se retraga și ca in loculu lui aru fi sa vina bar. Lud. Josika.

Dlu Dr. Ratiu a procesu la tribunala scaunala de aici, in afacerea articolului dela Orestia, publicatu in nr. 79 și 80 ai „Telegrafulu Romanu.”

„Hon” impartasiesce ca Gōrgēy s'aru fi esprimatū cătra unu camaradu de ai sei de mai inainte, ca aru dorī sa se compuna unu tribunalu de resbela carele sa adaca o sentintia asupr'a faptetoru lui.

„Hon” e in stare a aduce odata și scrii imbucuratore — asiā dice elu —. Redactorulu primariu dele acea fōia afla dela unu locu fōrte competentu și ministerialu totu odata, ca cele mai insemnate proiecte de lege aru fi dejā elaborate gāt'a și asiā cătu mai curendu le va aduce inaintea dietei că proiecte ale regimului. „Hon” numesce urmatōrele proiecte de legi: procedur'a civila, legea despre egal'a indreptatire a religiunei; indigenatulu și casatori'a civila; educatiunea poporului și reform'a invetiamentului superioru; cestiunea nationalitatiloru; sistemulu comitatelorū; uniunea transilvana; afacerea croata; afacerea fiumana; referintiele urbariale ce au mai remasu nedeslegate; sistemulu pentru aপরarea țierei; cestiunen cutoei și bugetulu pentru anulu venitoriu.

Dedicatiune. Rezső Ensel Sándor advocatu in Pest'a a tramisu la Magistratulu de aici 12 bucāti cărți pentru fundarea unei biblioteci a arestantiloru. Pre lānga aceste se mai tramile și urmatōrea hărthia ce ni se comunicā și nōue in copia:

Precum in cele mai multe și mai insemnate case de arestu din țierele din afara asiā și aresturile patriei nōstre se privesce de o mesurā umana crearea de biblioteci, cari sa se puna sub inspectiunea spiritualului seu privigitoriu arestantiloru. Cetirea cărtiloru sa li se impuna acelorū ce sciuceti; privighitorii și spiritualii sa se incunoscintieze nu numai despre starea sanatătiei arestantiloru, ci sa i intrebe și cătu au celitu ei din căti și cătu au tinutu ei in minte din ce au celitu. Prin castigarea cărtiloru de lectura și didactice, ce se potu procurā cu spese putine, se pōte ajunge unu resultatu salutaru și multe suflete se potu scapā dela stricaciunea morala.

Prinsōrea cea renumita dela Bruchsal posede o biblioteca 3000 tomuri. Sa-mi fia permisu a contribui eu aceste 12 b. cărți la întemeierea unei biblioteci pentru arestanti.

Mi voiu aflā respal'ta cea mai buna intr'aceea, deca tramitērea acést'a a mea va fi intempinata cu recunoscintia.

Adaugemu și din parte-ne ca intreprinderea acést'a umana aru fi de doritu sa afe multi sprigintori.

(Unu opu interesantu) aparū dilele trecute la Bucuresci. Laureatulu nostru poetu dlu Demetriu Bolintianu ierasi inavutū literatur'a romāna cu o carte pretiōsa, acést'a e o drama istorica in trei acte, scrisa in versuri și intitulata: „Michaiu Vitezulu condamnatu la mōrte.”

Drumul de feru intre Aradu și Alb'auli'a e până la Gyrok gāt'a. Pentru distanti'a acést'a a fostu de lipsa la preumblarea cea dintāiu de proba 45 minute. Candu va fi in sa umblarea regulata atunci nu voru trebui mai multu de 30 minute.

(Espusetiunea universală la din Parisu) fu incheiata cu unu banchetu, care multu tempu inca va fi totu objectu placutu de conversare. A fostu brilantu in tōte privintiele. Pe la 7 ore sēr'a in 26 l. tr. incepura a se adunā trasure de cătra strad'a Rivoli cătra edificulu Louvre și pe la 8 ore ospetii toti erau prin sale. — Acestu banchetu l'au arangiatu comisariu de prin strainețati, in onōrea comisiunei centrale — imperatesci. Presiedintele Granville, lordulu, salutā ospetii dearendulu, căte cu o strangerē cordiala de mână, dupa datin'a englesēca. Nu preste multu apōi, puteai diari unu siru lungu de ospeti, cari primira invitatiunea comissariloru esteri. Dintre acēsti ospeti, cu deosebire suntu de a se aminti: ministru de statu alu Franciei Rouher, ministru de comerciu Forbade dela Roquette, generalulu Vaillant, marquis Moustier, printiululu Mouchy, Michaelu Chevalier și generalulu Fleury. Secsulu frumosu n'a fostu reprezentatu prin ce-va numeru mare, dar a fostu reprezentatu prin nesc fientie incantatōre, asiā, incātu grati'a dōmneloru englese și delicateti'a dōmneloru francese, neci n'au potutu fi reprezentate mai cu eleganti'a, decātu prin lady Dudley și princes'a Mouchy nasc. Murat. Dupa ce se deschisera usile refectoriului, ce innotā in splendōre, fia-care oște si ocupā loculu seu pe lānga o mēsa cu formatu că o poteōva gigantica. Mancările cele felurite și gustuōse ce se asiedia pre mēs'a acést'a, apōi dovedira pe deplinu, ca Franci'a e unu isvoru necabilu in privinti'a acést'a. Ia acestu banchetu au concursu mai tōte natiunile europene cu mancările și beuturile loru nationale. Urmara apōi

toastele, dintre cari cele mai momentōse au fostu alu lui Granville, alu lui Rouher s. a. Cea mai mare furōre a făcut' o in sa Granville prin toastulu ce l'a radicatu in onōrea secsului frumosu; multe vivate urmara dupa toastulu acést'a. (d. „Fam.”)

30-2 Concursu.

La vacant'a statiune invetiatorēca, cu limb'a propuneriloru romana, in Dent'a, protopresbiteratulu Versietului. Emolumentele suntu 105 fl., 50 meli de grāu, 100 p. de clisa, 50 p. de sare, 25 p. lumini, 8 stangeni de lemne, 4 jugere pamentu, pautialu de 4 fl. și cortelu.

Competitorii la acést'a statiune au recursele loru prevēdite cu estrasulu de hotezu și testimoniele despre scōlele absolvate, cu atestatele despre servitiulu de pān acum, și despre portarea morala și politica, până in 30 Novembre 1867, a tramite la

Consistorulu eparchiei Versietului.

Nr. 33-1 Concursu.

Pentru două statiuni invetiatoresci la scōl'a gr. res. centrala din Veneti'a inferiōra in districtulu Fagarasiului, cu care statiuni suntu urmatōrele salarie anuale impreunate, percependo lunarie regulatū și anume:

1) Pentru invetiatoriu primariu 300 fl. v. a. care este totu deodata și directore scolaru.

2) Pentru alu doilea invetiatoriu 200 fl. v. a.

3) Pentru ambi cuartire libere acomodate in edificulu scolaru, precum și lemnele debuinciose.

Petitorii de a ocupā aceste posturi de invetiatori au de a concurge prin calea protopopiatulu I. alu Fagarasiului la Efori'a scolastica gr. or. in Veneti'a-inferiōra până in 15 Decembre a. c. st. nou avendu urmatōrele calitāti:

a) Invetiatoriu primariu sa fia absolutu de gimnasiulu superioru, versatu in tōte trei limbile patriei.

b) alu doilea invetiatoriu sa fia absolutu celu putinu gimnasiulu inferioru, apōi pedagogi'a ori cleric'a, și asemenea versatu in limbile patriei. Pre lānga aceea au de a produce:

c) Atestate de hotezu și moralitate alegandu și celelalte testimonii scolastice, seu celu putinu testimoniu din clas'a absolvata mai pre urma. Fagarasiu in 10 Novembre 1867.

Georgiu P. Grideanulu Vice-Presiedinte Eforiale.

Nr. 69-1867.

31-2 EDICTU.

Mari'a Nastasa din Fofeldea, carea cu necredintia de doi ani si-au parasitu barbatulu seu Tom'a Comanu totu de acolo, fără că sa se scie loculu petrecerei ei, se provōca prin acést'a, că in terminu de unu anu dela datulu de fatia, sa se i-vēsca la subscrisulu Scaunu protopopesu, căci din contra se va decide procesulu divortialu pornitu asupra-i, și in absentia densei conformu SS. canōne ale bisericei nōstre dreptu-credinciose.

Sabiu in 3 Novembre 1867.

Scaunulu protopopesu gr. or. alu tractulu Noehrichiului.

EDICTU.

Paraschiv'a Ioann Petricu din Sohodolu, care de doi ani a parasitu cu necredintia pre legiuitulu seu barbatu Ioann Negrea din Moeciulu inferioru, — fără a se sci unde petrece — se citēza prin acést'a, a se presentā inaintea subscrisului Scaunu protopopesu, in terminu de unu anu dela datulu de josu, cu atāt'a mai vertosu, căci nepresentandu-se, procesulu matrimonialu, asupra-i pornitu, se va decide și in absentia densei, in sensulu SS. Canōne ale Bisericei gr. or.

Dela Scaunulu protopopesu gr. or. alu Branului.

Zernesci in 6 Octobre 1867.

Ioann Metianu, Protopopu.

INDREPTARE. La art. Instructiunea publica, nr. 86 a Tel. Rom. fati'a 1. col. 3. aline'a ultima in locu de:

Sinōdele parochiale se compunu de toti tati de familia a respectivei comune parochiale, e o reprezentantia mai angusta estā prin alegere libera din insusi sinodulu parochialu. — Sinodulu parochialu și respective comitetulu protopresbiteriale etc.

Indreptēza asiā:

Sinōdele parochiale se compunu de toti tati de familia, iēra comitetulu parochiale o reprezentantia mai angusta estā prin alegere libera din insusi sinodulu parochialu. — Sinodulu protopresbiterialu și respective comitetulu protopresbiterialu e o reprezentantia etc.